

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Quibusdam præmissis referuntur sententiæ, & vera eligitur

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

Prædeterminatio verò ad materiale
peccati, est à Deo solum tanquam à causa prima,
& univèrsalissimà, ac generali provisorè, sub mi-
nistrante causis secundis, tam liberis quam ne-
cessariis, media necessaria ad agendum. De quo
plurè in Tractatu de voluntate Dei.

ARTICULUS VII.

*An futura contingentia absoluta, sint præsentia
scientiæ Dei æternæ, objective tantum,
an etiam realiter.*

Cum S. Thomas art. 13. hujus quæstionis, a-
gens de scientia Dei, & cognitione quam
habet de futuris contingentibus, doceat futura
contingentia, ab eo certò & distinctè cognosci,
quia ejus æternitati sunt actu præsentia: quia præ-
sentia, an objectivè tantum, & intentionaliter; an
etiam physicè, & realiter? contrò vertitur inter
Theologos, præsertim inter Thomistas, & Re-
centiores. Quod ut magis declaratur, & status
hujus celeberrimæ difficultatis clariùs percipiatur,
quædam breviter hic præmittenda sunt. Unde sit

§. I.

*Quibusdam præmissis referuntur sententia,
& vera eligitur.*

NOTandum primò, Quòd sicut in rebus cre-
atis duplex distinguitur solè à Philosophis
præsentia, una realis & physicè, quam habent
quando producuntur & ponuntur extra suas
causas. Altera intentionalis, & objectivè, quam
habent in mente cognoscentis: habet enim om-
nis cognitio, quòd sit objecti sui representatio,
ipsamque, quatenus quædam est ejus similitudo,
potentia cognoscenti quodammodo sicut, &
præsens efficiat. Ita etiam duplex potest distin-
guitur in scientia Dei præsentia, respectu futuro-
rum contingentium. Una ei soli propria, quate-
nus est viva, clara, & intuitiva sui objecti simili-
tudo, ac representatio. Altera ei conveniens ra-
tione æternitatis, quæ ob suam infinitatem, ad
illa virtualiter se coextendat, & eaque in sinu suo
vastissimo, ac infinito, contineat & complectat-
ur: quòd si per impossibile Deus non habe-
ret futura contingentia in sua præsentia & co-
gnitione præsentia, videret tamen illa præsentia
in sua æternitate. Inquirimus ergo, an utroque
modo Deus habeat futura contingentia sibi ab
æterno præsentia, an verò solum primò?

NOTandum secundò: Præsentiam realem &
physicam futurorum contingentium in æterni-
tate, tribus modis posse concipi, vel imaginari.
Primò per quandam anticipatam illorum pro-
ductionem in æternitate, distinctam ab illa quæ
producuntur in tempore: ut Antichristus v.
g. concipiatur ut præsens in æternitate, quia in
illa jam productus est, & positus extra suas cau-
sas. Secundò per coextensionem ipsius rei tem-
poralis ad totam æternitatem, eo ferè modo,
quo illi coextenditur tempus infinitum, si da-
retur. Tertio per coextensionem ipsius æterni-
tatis ad illam differentiam temporis, in qua fu-
tura contingentia aliquando existent, & sicut
præsentia. Certum est de fide, futura contingē-
tia non esse Deo realiter & physicè præsentia
primò & secundo modo, cum Scriptura testetur

Tom. 1.

omnia incæpisse in tempore, & nihil esse pro-
ductum ab æterno. Unde solum difficultas &
controversia est de tertio modo, per coextensio-
nem scilicet ipsius æternitatis ad illam differen-
tiam temporis futuri, in qua Antichristus v. g.
producet. Quæritur ergo, an æternitas expe-
ctare debeat ipsam existentiam, transitum, &
fluxum rerum temporalium, ut illas in se conti-
neat, & mensuret: eo ferè modo quo pons in
medio fluminis existens, vel arbor ad ripam illius
plantata, expectat ipsum transitum, & fluxum
aquæ, ad hoc ut illam possideat, vel mensuret: an
verò illa ratione suæ infinitatis se virtualiter co-
extendat, non solum ad res præsentès, sed etiam
ad præteritas & futuras; nec expectet quòd illæ
actu existant in propria mensura, ut illas com-
plectatur, & mensuret; sed præveniat, & præoc-
cupet, ratione suæ extensionis infinitæ, illatum
præsentiam, & existentiam temporalem; & ra-
tione suæ indivisibilitatis, modo quodam indi-
visibili & immutabili ex parte sui, eas contine-
at; tota successione, & mutatione ex parte rerum
temporalium se tenente? In qua difficultate,
quæ ut constat, non est de solo nomine, aut de
modo loquendi (ut quidam existimant) duæ
sunt sententiæ extremè oppositæ.

Prima absolute negat futura contingentia ab
æterno esse Deo physicè & realiter præsentia, ra-
tione suæ æternitatis, sed objective tantum, &
intentionaliter, ratione divinæ præscientiæ &
cognitionis, Ita tenent Durandus, Scotus, Agri-
dus Romanus, & Hervæus: quos sequuntur
Suarez, Vazquez, Alarcon, & alii Recentiores,
paucis exceptis.

Secunda ex opposito docet quòd licet res om-
nes creatæ, in tempore, & in propria duratione
incipiant existere, ac proinde in illa physicè ab
æterno Deo non coexistant; in æternitate tamen
illi ab æterno coexistunt physicè, & realiter, &
non solum objective, & intentionaliter; quare-
nus æternitas, ratione suæ infinitatis & indivi-
sibilitatis, eas ambit & continet in uno nunc indi-
visibili, virtualiter correspondente illi differen-
tiæ temporis, in qua res producuntur & existunt.
Ita, præter Thomistas, docent Ricardus in 1. dist.
38. Abulensis in cap. 11. Josue quæst. 20. & se-
quentibus; & ex Recentioribus Molina hic disp.
13. Fonseca c. Metaph. cap. 2. Granada Tract. 4.
de Scientia Dei disp. 3. Ruizius disp. 28. sect. 3.
& novissimè Claudius Typhanus in lib. de Or-
dine cap. 19. contra quos acriter stomachatur
Alarcon, eo quòd, cum alii Theologi ejusdem
Societatis, nihil magis horreant, quàm hanc rea-
lem præsentiam rerum in æternitate, hi tamen
illam admittant, & in castra veluti transeant
aliena.

Dico igitur: Futura omnia contingentia, esse
Deo ab æterno præsentia; non solum objective,
ratione suæ præscientiæ, sed etiam realiter &
physicè, ratione suæ æternitatis. Hæc conclusio,
quatuor firmissimis, ac solidissimis nititur fun-
damentis. Primum sumitur ex autoritate San-
ctorum Patrum. Secundum ex testimoniis San-
cti Thomæ. Tertium ex excellentia divinæ æter-
nitatis. Quartum ex perfectione divinæ scientiæ,
& ex ejus intuitione, ac invariabilitate. Tria pri-
ma hic exponemus, quarum constabit ex di-
cendis articulo sequenti.